

รายงานส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การจัดการพื้นที่รกร้างเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้
ตลิ่งชั้นโมเดล

จัดทำโดย นายสุขะ รัชชานนท์

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด ฝ่ายรักษาความสะอาด และสวนสาธารณะ สำนักงานเขตตลิ่งชั้น

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๓๕
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

คำนำ

กรุงเทพมหานคร เป็นมหานครใหญ่ของโลก ปัจจุบันกรุงเทพมหานครกำลังประสบปัญหาต่างๆ เช่น ความแออัดของเมือง มลภาวะเป็นพิษ พื้นที่สีเขียวไม่เพียงพอต่อประชากรในเมือง การเพิ่มพื้นที่สีเขียว ไม่เป็นไปตามการเจริญเติบโตของเมือง ด้วยเงื่อนไขกรรมสิทธิ์ในที่ดิน และข้อกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

พื้นที่รกร้างในเขตกรุงเทพมหานครมีจำนวนมาก ทั้งที่เป็นที่ดินของหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคเอกชน ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย อาทิเช่น เป็นพื้นที่ก่ออาชญากรรม เป็นแหล่งลักลอบทิ้งขยะอันตรายเกือบทุกประเภท สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนในแทบทั่วทุกพื้นที่

การดำเนินการจัดการพื้นที่รกร้างเพื่อให้เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยกระบวนการดำเนินงานและการสร้างความมีส่วนร่วมจากประชาชน ในทุกภาคส่วนซึ่งเป็นการลดความทุกข์ ส่งความสุขสู่ประชาชนโดยตรง และสามารถตอบสนองวิสัยทัศน์ในการพัฒนากรุงเทพมหานคร เพื่อให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งเอเชียตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ ๒๐ปี (๒๕๕๖-๒๕๗๕)ต่อไป

นายสุชะ สัชชานนท์

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัดฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ

สำนักงานเขตตลิ่งชัน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. ชื่อเรื่อง	๑
๒. หลักการและเหตุผล	๑
๓. วัตถุประสงค์	๒
๔. เป้าหมาย	๒
๕. ความรู้ที่นำมาใช้ในการจัดทำรายงาน	๓
๖. กรอบแนวทางการดำเนินการ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	๖
๗. ระยะเวลาการดำเนินการ	๗
๘. งบประมาณ	๘
๙. แนวทางการติดตามและประเมินผล	๙
๑๐. ข้อเสนอแนะ	๑๐
ภาคผนวก	
- แนวทางการจัดการพื้นที่รกร้างในพื้นที่แห่งการเรียนรู้ฯ	ก
- ผังการใช้ประโยชน์จากพื้นที่	ข
- ตำแหน่งพื้นที่ปรับปรุง	ค
บรรณานุกรม	

๑. ชื่อเรื่อง การจัดการพื้นที่ที่รกร้าง เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ ตีลังชั้นโมเดล

๒. หลักการและเหตุผล

กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวงของประเทศไทย เป็นศูนย์กลางการปกครอง การศึกษา การคมนาคมขนส่ง การเงิน การธนาคาร การพาณิชย์ และถือว่าเป็นพื้นที่แสดงถึงความเจริญของประเทศ กรุงเทพมหานครมีพื้นที่ทั้งหมด ๑,๕๖๘.๗๓๗ ตารางกิโลเมตร มีประชากรตามทะเบียนราษฎรกว่า ๕ ล้านคน และปัจจุบันคาดว่าจะมีประชากรแฝง ซึ่งมาจากเขตปริมณฑล (นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร) และรวมถึงประชากรที่ลี้ภัยเดินทางมาจากภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย เข้ามาดำเนินชีวิตในเขตกรุงเทพมหานคร อีกไม่น้อยกว่า ๕ ล้านคน รวมทั้งสิ้น มีไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านคน ทำให้กรุงเทพมหานคร เป็นพื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่น ส่งผลให้เกิดความแออัดของที่อยู่อาศัย แม่น้ำ ลำคลอง ถูกรุกล้ำมีขยะเกลื่อนเมือง การขนส่งและการจราจรมีความหนาแน่นมาก มีฝุ่นละอองฟุ้งกระจายทั่วพื้นที่ เนื่องจากการจราจรและการพัฒนาสาธารณูปโภคในด้านต่างๆ เพื่อให้เพียงพอต่อจำนวนประชากรในเมืองและจากสภาพการณ์ดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาหมอกภาวะเป็นพิษ

กรุงเทพมหานครได้กำหนดวิสัยทัศน์ ในแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะเวลา ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๗๕) เพื่อให้กรุงเทพมหานคร เป็นมหานครแห่งเอเชีย (Bangkok :Vibrant of Asia) เป็นประเด็นวิสัยทัศน์ ๖ ด้าน ๓๑ ประเด็นยุทธศาสตร์ และ๑๔๕ มาตรการขับเคลื่อนหลักประกอบด้วย

๑. มหานครปลอดภัย ๖ ประเด็นยุทธศาสตร์ และ ๔๒ มาตรการ
๒. มหานครสีเขียว สะดวกสบาย ๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ และ ๒๐ มาตรการ
๓. มหานคร สำหรับทุกคน ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ และ ๑๔ มาตรการ
๔. มหานครกะทัดรัด ๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ และ ๑๒ มาตรการ
๕. มหานครแห่งประชาธิปไตย ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ และ ๒๙ มาตรการ
๖. มหานคร แห่งเศรษฐกิจ และการเรียนรู้ ๙ ประเด็นยุทธศาสตร์ และ ๒๘ มาตรการ
๗. การบริหารจัดการเมืองมหานคร เป็นภารกิจสนับสนุนให้เกิดผลผลิตหรือผลลัพธ์

ของการพัฒนากรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย กฎหมาย ระเบียบต่างๆ แผนและการประเมินผล การพัฒนาทรัพยากรบุคคล การคลังและงบประมาณ และการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเป็นเครื่องมือหรือกลไกที่จะทำให้การพัฒนากรุงเทพมหานครบรรลุตามประเด็นวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ ทั้ง ๖ ด้าน

การดำเนินการตามวิสัยทัศน์ที่ ๒ มหานคร สีเขียว สะดวกสบาย มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะพัฒนาให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งเอเชีย เนื่องด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์ของกรุงเทพมหานครอยู่ในพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ และในปัจจุบันพื้นที่แห่งความหลากหลายได้สูญหายไปกับการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตของมหานคร และประชากรในมหานครมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีพื้นที่สำหรับเยาวชนได้เรียนรู้ถึงลักษณะพื้นถิ่นเดิมของตนเอง เพื่อสร้างความภาคภูมิใจ และสามารถตอบสนองวิสัยทัศน์ ที่ ๖ มหานคร แห่งเศรษฐกิจ และการเรียนรู้

สำนักงานเขตตลิ่งชัน ซึ่งอยู่รอบนอกทางตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยาอยู่ในกลุ่มเขต
กรุงธนเหนือ สภาพโดยทั่วไปเป็นเขตอนุรักษ์ชนบท และเกษตรกรรมผสมผสาน แหล่งที่อยู่อาศัย
หนาแน่นน้อย แต่ปัจจุบันพื้นที่เกษตรกรรมกำลังลดลงไปมากเนื่องจากการสร้างพื้นที่อยู่อาศัย
เพื่อรองรับการขยายตัวของเมือง และการสร้างเส้นทางคมนาคม ปัจจุบันในพื้นที่เขตตลิ่งชันมีถนนสาย
หลัก ๕ สาย คือ ถนนบรมราชชนนี อยู่ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวง ถนนราชพฤกษ์ อยู่ใน
ความรับผิดชอบของกรมทางหลวงชนบท ทางพิเศษศรีรัช อยู่ในความรับผิดชอบของการทางพิเศษแห่ง
ประเทศไทย ถนนพุทธมณฑลสาย ๑ และถนนพรานนก-พุทธมณฑล สาย ๔ อยู่ในความรับผิดชอบของ
กรุงเทพมหานคร

ถนนพรานนก-พุทธมณฑลสาย ๔ เป็นโครงการต่อเชื่อมถนนจรูญสนิทวงศ์-กาญจนา
ภิเษก มีขนาดถนน ๖ ช่องทาง พร้อมสะพานจำนวน ๙ แห่ง เขตทางกว้าง ๖๐ เมตร ความยาวประมาณ
๗ กิโลเมตร และมีพื้นที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานเขตตลิ่งชัน จากคลองบางขุนศรี-ถนน
กาญจนาภิเษก มีระยะทางทั้งสิ้น ๕,๙๑๓ เมตร

สำนักงานเขตตลิ่งชัน โดยฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ ได้รับแจ้งจาก
ประชาชนว่ามีพื้นที่ว่างริมถนนพรานนก-พุทธมณฑลสาย ๔ ช่วงตัดกับถนนพุทธมณฑลสาย ๑ เป็นที่รกร้าง
มีประชาชนลักลอบทิ้งขยะทุกประเภท สร้างความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก จากการประสานพร้อม
ตรวจสอบพบว่าพื้นที่ดังกล่าว เป็นพื้นที่เวนคืนของกรุงเทพมหานคร เพื่อรอการก่อสร้างสะพานต่าง
ระดับเชื่อมไปยังถนนบรมราชชนนี และถนนเพชรเกษม สำนักงานเขตตลิ่งชันจึงได้ดำเนินการเข้าแก้ไข
ปัญหาดังกล่าวโดยการปรับปรุงเป็นพื้นที่สีเขียว ที่สะดวก ปลอดภัย เป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้าน
เกษตรกรรม และเป็นแหล่งอนุรักษ์พรรณไม้ประจำถิ่น เพื่อตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ของกรุงเทพมหานคร
ในการเป็นมหานครแห่งเอเชียต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับเมือง

๓.๒ เพื่อพัฒนาที่รกร้างไม่ให้เป็นแหล่งเสื่อมโทรมและสร้างความปลอดภัยต่อ
ประชาชน

๓.๓ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านพืชอาหาร พืชประจำถิ่นและพืชอนุรักษ์

๔. เป้าหมาย

๔.๑ ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่รกร้าง ของหน่วยงานภาครัฐ ตามสภาพของพื้นที่เดิมให้
เป็นพื้นที่สะอาด ปลอดภัย เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑ แห่ง และมีพื้นที่
ไม่น้อยกว่า ๕ ไร่ (๘,๐๐๐ ตารางเมตร) ประชาชนและชุมชนข้างเคียงสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ได้

๔.๒ นำผลงานเผยแพร่เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการพื้นที่รกร้างให้เป็นประโยชน์ต่อ
สาธารณชน

๕. ความรู้ที่นำมาใช้ในการในการจัดทำรายงาน

๕.๑ การวิเคราะห์ SWOT

เมื่อนำแนวคิด SWOT ของอัลเบิร์ต ฮัมฟรีย์ (Albert Humphrey) มาวิเคราะห์ เพื่อประเมินสภาพแวดล้อม และสถานภาพขององค์กร โดยเน้นศักยภาพ และความพร้อมที่องค์กรมีอยู่ เพื่อกำหนด จุดแข็ง จุดอ่อน จากสภาพภายใน โอกาส อุปสรรค จากสภาพแวดล้อมภายนอก สำหรับ กำหนดแผนการ การจัดการพื้นที่ที่เหมาะสม ได้ผลดังนี้

แนวคิด SWOT ของ Albert Humphrey

สภาพแวดล้อมภายใน

จุดเด่น จุดแข็ง หมายถึง ข้อได้เปรียบเป็นข้อดีที่เกิดขึ้นจากปัจจัยภายใน เช่น จุดแข็ง ด้านทรัพยากรบุคคล และอื่นๆ องค์กรจะต้องใช้ประโยชน์จากจุดแข็งในการกำหนดกลยุทธ์

จุดด้อย จุดอ่อน หมายถึง ข้อเสียเปรียบที่เกิดจากสภาพแวดล้อม จากปัจจัยต่างๆ ภายในองค์กร ซึ่งต้องหาวิธีแก้ไขปัญหานั้น

สภาพแวดล้อมภายนอก

โอกาส หมายถึง การที่สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร เอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กร แตกต่างจากจุดแข็ง ตรงที่โอกาสนั้น เป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอก

อุปสรรค หมายถึง ข้อจำกัดซึ่งเกิดสภาพแวดล้อมภายนอก บางครั้งปัจจัยภายนอก เปลี่ยน อาจทำให้สถานการณ์ ที่เคยเป็นโอกาสกลับเป็นอุปสรรคได้เช่นกัน

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ SWOT ด้านต่างๆ ของรายงานการจัดการพื้นที่รกร้าง เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ ตีลังชันโมเดล

ปัจจัย	จุดแข็ง	จุดอ่อน
ปัจจัยภายใน	<p>๑. กรุงเทพมหานครมีวิสัยทัศน์ใน ประเด็นที่ ๒ สีเขียว ที่สะดวก สบาย ประกอบด้วย เมืองที่มีพื้นที่สาธารณะ พื้นที่สีเขียวกระจายทั่วทุกพื้นที่</p> <p>๒. กรุงเทพมหานครมีวิสัยทัศน์ใน ประเด็นที่ ๖ มหานครแห่งเศรษฐกิจ และการเรียนรู้ ประกอบด้วยประเด็น ยุทธศาสตร์ศูนย์กลางด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และบริการสีเขียว (เป็น มิตรต่อสิ่งแวดล้อม)</p>	<p>๑. ความต่อเนื่องในนโยบายระดับ ผู้บริหารของสำนักงานเขตฯ</p> <p>๒. สภาพภูมิอากาศ สภาพพื้นดิน ไม่มี ความเหมาะสม ทำให้พืชพรรณไม้ เจริญเติบโตไม่ดีเท่าที่ควร</p>

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ SWOT ด้านต่างๆ ของรายงานการจัดการพื้นที่รกร้างเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ ตีลังชันโมเดล

ปัจจัย	จุดแข็ง	จุดอ่อน
ปัจจัยภายใน	<p>๓. ประชาชนมีความต้องการพื้นที่สาธารณะที่สะอาด สะดวก ปลอดภัย เพื่อการพักผ่อน</p> <p>๔. สามารถขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ มาสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อสาธารณะประโยชน์ได้ง่าย</p> <p>๕. บุคลากรมีความรู้ และประสบการณ์ ในการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวได้</p>	
ปัจจัย	โอกาส	อุปสรรค
ปัจจัยภายนอก	<p>๑. ประชาชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาพื้นที่ เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน รำคาญ</p> <p>๒. หน่วยงานภายนอกองค์กรให้ความสำคัญในการอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมเดิม และได้รับการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ</p> <p>๓. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความภาคภูมิใจ และหวงแหนพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนา</p>	<p>๑. ทรัพย์สินต่างๆ ที่อยู่ในบริเวณการพัฒนาอาจมีการสูญหายได้ เช่น พรรณไม้อ่อนรักร้างบางชนิดมีมูลค่า</p> <p>๒. สภาพภูมิอากาศ ไม่มีความเหมาะสม ทำให้พืชพรรณไม้เจริญเติบโตไม่ดีเท่าที่ควร</p>

จากการวิเคราะห์ SWOT พบว่าจุดแข็งของการพัฒนาพื้นที่กร้าง เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ ตีลังชันโมเดล คือสถานที่อยู่ใกล้ชุมชน โรงเรียน ซึ่งประชาชน โรงเรียน ให้ความร่วมมืออย่างดีเยี่ยม เนื่องจากช่วยแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนจากพื้นที่กร้าง ซึ่งมีความเสี่ยงจากภัยพิบัติ และอาชญากรรมได้อย่างถาวร และสามารถตอบสนองวิสัยทัศน์ในแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ตลอดจนสามารถเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ และการอนุรักษ์อาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพดั้งเดิมในพื้นที่ดังกล่าว ให้เยาวชนได้ศึกษาหาความรู้เป็นอย่างดี และถือเป็นกลยุทธ์เชิงรุกในการสร้างการมีส่วนร่วม ซึ่งจะสร้างความยั่งยืนของการพัฒนาพื้นที่ต่อไป

๕.๒ กระบวนการ PDCA หรือที่เรียกว่าวงจรเดมิง (Deming Cycle)

๑. PLAN (วางแผน) หมายถึง การวางแผนการดำเนินงานอย่างรอบคอบ ครอบคลุมถึงการกำหนดหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ๆ การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน อาจประกอบไปด้วย การกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการ

ดำเนินงาน การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย กำหนดการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบ และกำหนดงบประมาณที่จะใช้ การเขียนแผนอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของลักษณะการดำเนินงาน การวางแผน ยังช่วยให้เราสามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและช่วยลดความสูญเสียต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น

๒. DO (ปฏิบัติตามแผน) หมายถึง การดำเนินการตามแผนอาจประกอบด้วย การมีโครงสร้างรองรับ การดำเนินการ มีวิธีการและผลของการดำเนินการ

๓. CHECK (ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน) หมายถึง การประเมินผลอาจประกอบด้วย การประเมินโครงสร้างที่รองรับการดำเนินการ ประเมินขั้นตอนการดำเนินงานและการประเมินผลของการดำเนินงานตามแผนที่ได้ตั้งไว้ โดยในการประเมินดังกล่าวสามารถทำเองได้ไม่จำเป็นต้องตั้งคณะกรรมการ หรือไม่จำเป็นต้องคิดเครื่องมือหรือแบบประเมินที่ยุ่งยากซับซ้อน

๔. ACT (ปรับปรุงแก้ไข) หมายถึง การนำผลการประเมินพัฒนาแผนอาจประกอบด้วย การนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ว่าโครงสร้างหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใดที่ควรปรับปรุง พัฒนาสิ่งที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไป และสังเคราะห์รูปแบบการดำเนินการใหม่ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการในปีต่อไป

จากการศึกษากระบวนการ PDCA สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการศึกษาได้ดังนี้

P PLAN (วางแผน) ขั้นตอนจะเป็นการวางแผนการทำงาน การสำรวจพื้นที่ การประสานงานเจ้าของพื้นที่ การวางแผนการใช้ทรัพยากร เครื่องจักร อุปกรณ์ ทรัพยากรบุคคลในการดำเนินงานปรับปรุงพื้นที่ที่รกร้าง รวมถึง แนวทางการนำเสนอองค์ประกอบต่างๆ ภายในพื้นที่แห่งการเรียนรู้ (เนื้อหา ขอบเขตของงาน) และกำหนดในสื่อเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน พร้อมทั้งจะดำเนินการต่อไป

D DO (ปฏิบัติตามแผน) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการปรับปรุง หรือกับผู้เกี่ยวข้องพร้อมดำเนินการมอบหมายงาน ปรับปรุงพื้นที่ที่รกร้างให้เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้ และดำเนินการปลูก บำรุงรักษาต้นไม้ เป็นพื้นที่สีเขียวที่สะอาดปลอดภัย พร้อมทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้ อนุรักษ์อาชีพเกษตรกรรม ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

C CHECK (ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน) เป็นขั้นตอนการประเมินผลเพื่อสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชนในบริเวณข้างเคียง และประชาชนที่เข้ามาเยี่ยมชม พร้อมทั้งตรวจสอบผลผลิตการเกษตรจากพื้นที่ดำเนินการฯ

A ACT (ปรับปรุงแก้ไข) เป็นขั้นตอนปรับปรุงพัฒนาองค์ความรู้ในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และต่อยอดผลการศึกษานี้ได้ เพื่อพัฒนางานในลำดับต่อไป และนำไปเผยแพร่หน่วยงานอื่นๆ ของกรุงเทพมหานครต่อไป

๕.๓ การสร้างการมีส่วนร่วมจากชุมชน สถานศึกษา และประชาชนในพื้นที่

โดยดำเนินการประสานพูดคุยทำความเข้าใจรับฟังความคิดเห็นในชุมชน สถานศึกษา และประชาชนในพื้นที่ข้างเคียง เพื่อสร้างความร่วมมือในการดำเนินงานพร้อมจัดประชุมผู้

มีส่วนเกี่ยวข้องดังกล่าว และร่วมดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่เพื่อสร้างความภาคภูมิใจ และวางแผนพื้นที่แห่งการเรียนรู้และสร้างความยั่งยืนของพื้นที่แห่งการเรียนรู้ต่อไป

๖. กรอบแนวทางการดำเนินการ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

๖.๑ สำรวจพื้นที่ดินที่รกร้าง ที่มีความเหมาะสม ออกแบบการใช้ประโยชน์จากที่ดิน ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

๖.๒ เขียนโครงการเพื่อนำเสนอกรอบแนวคิดในการดำเนินการปรับปรุงพื้นที่รกร้างให้เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ เพื่อขอความเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชาพร้อมกำหนดคณะทำงานในด้านต่างๆ

๖.๓ ประสานเจ้าของที่ดิน เพื่อนำเสนอรูปแบบการปรับปรุงพื้นที่รกร้างให้เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ พร้อมทำหนังสือขอตกลงการใช้ประโยชน์จากที่ดินรกร้าง

๖.๔ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอรับการสนับสนุนเครื่องจักร วัสดุ และอุปกรณ์ ในการปรับปรุงพื้นที่รกร้าง ให้มีความเหมาะสมต่อกิจกรรมต่างๆในพื้นที่ดิน

๖.๕ ออกแบบภูมิทัศน์ในพื้นที่รกร้าง ให้มีความเหมาะสมโดยคำนึงถึงความคุ้มค่า และเป็นไปตามสภาพพื้นที่เดิม เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงพื้นที่

๖.๕.๑ ออกแบบแผนผังการใช้สอยพื้นที่ อาทิเช่น พื้นที่สร้างโรงเรือน พื้นที่แสดงนิทรรศการ ทางเดิน พื้นที่แหล่งน้ำ

๖.๕.๒ ออกแบบการใช้พื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น ไม้ผล หรือพืชอาหารที่ให้ร่มเงา

๖.๕.๓ ออกแบบการใช้พื้นที่ปลูกผัก ผักทานใบ ผักฤดูเดียว

๖.๕.๔ ออกแบบพื้นที่ปลูกพรรณไม้พื้นเมือง และพืชอนุรักษ์

๖.๕.๕ ออกแบบการใช้พื้นที่จัดการวัสดุและของที่เกิดขึ้นในบริเวณแหล่งเรียนรู้

๖.๖ จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุมชน ประชาชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบรูปแบบปรับปรุงหรือร่วมแก้ไขรูปแบบ เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนา

๖.๗ ประชุมคณะทำงานเพื่อแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ

๖.๘ ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่รกร้างเพื่อเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ตามรูปแบบที่กำหนดไว้

๖.๙ ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลทางวิชาการ ที่เกี่ยวกับพรรณไม้ต่างๆ มาปลูกในพื้นที่ตามที่ได้กำหนดไว้ในแบบ

๖.๑๐ รวบรวมพันธุ์ไม้ต่างๆ ที่มีความเหมาะสม พร้อมปลูกในบริเวณแหล่งเรียนรู้ พร้อมบำรุงดูแลรักษาให้มีการเจริญเติบโตที่ดีต่อไป

๖.๑๑ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งการเรียนรู้ด้านพรรณไม้ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจแห่งใหม่

๖.๑๒ สำรวจความพึงพอใจรวมถึงข้อเสนอแนะต่างๆ พร้อมปรับปรุงพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเผยแพร่ให้เป็นต้นแบบการปรับปรุงพื้นที่รกร้างให้เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ เพื่อประโยชน์ของสาธารณชนในพื้นที่อื่นๆ ของกรุงเทพมหานคร ต่อไป

๗. ระยะเวลาการดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๖๒ - กันยายน ๒๕๖๓

ลำดับ	ดำเนินการ	เดือน					
		ต.ค.- พ.ย.	ธ.ค.-ม.ค.	ก.พ.-มี.ค.	เม.ย.-พ.ค.	มิ.ย.-ก.ค.	ส.ค.-ก.ย.
๑.๑	ขั้นตอนที่ ๑ ขั้นเตรียมการ สำรวจพื้นที่รกร้างที่มีความเหมาะสม พร้อมออกแบบการใช้ประโยชน์ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อ ตรวจสอบกรรมสิทธิ์ในที่ดิน	←→					
๑.๒	เขียนโครงการเพื่อนำเสนอกรอบ แนวคิดในการดำเนินงานปรับปรุงพื้นที่ รกร้างให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ เพื่อขอ ความเห็นจากผู้บังคับบัญชาพร้อม กำหนดคณะทำงานด้านต่างๆ	←→					
๑.๓	ประสานประชาชนเจ้าของที่ดิน เพื่อ นำเสนอรูปแบบการปรับปรุงพื้นที่รกร้าง ให้เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ พร้อม ทำหนังสือขอตกลงการใช้ประโยชน์จาก ที่ดินรกร้าง		←→				
๑.๔	ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อ ขอรับการสนับสนุน เครื่องจักร วัสดุ และอุปกรณ์ในการปรับปรุงพื้นที่รกร้าง		←→				
๑.๕	ออกแบบภูมิทัศน์ในพื้นที่รกร้างให้มี ความเหมาะสมโดยคำนึงถึงสภาพพื้นที่ ที่ดินเดิม เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการ ปรับปรุงพื้นที่ - แบบผังโรงเรือน - แปลงไม้ยืนต้น - แปลงผัก - แปลงไม้พื้นเมืองและพืชอนุรักษ์ - พื้นที่จัดการวัสดุจากการเกษตร			←→			
๑.๖	จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุมชน ประชาชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วม พิจารณารูปแบบต่างๆ ตามเสนอ			←→			

ลำดับ	ดำเนินการ	เดือน					
		ต.ค.- พ.ย.	ธ.ค.-ม.ค.	ก.พ.-มี.ค.	เม.ย.-พ.ค.	มิ.ย.-ก.ค.	ส.ค.-ก.ย.
๒.๑	ขั้นตอนที่ ๑ ขั้นตอนดำเนินการประชุมคณะทำงานเพื่อแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ			↔			
๒.๒	ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่รกร้างตามรูปแบบที่กำหนดไว้			↔			
๒.๓	ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับพรรณไม้ต่างๆ พร้อมรวบรวมพรรณไม้มาปลูกตามรูปแบบที่กำหนดไว้และบำรุงดูแลรักษาให้มีการเจริญเติบโตที่ดีต่อไป				↔		
๒.๔	เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ แหล่งเรียนรู้ด้านพรรณไม้ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ					↔	
	ขั้นตอนที่ ๓ ขั้นวิเคราะห์และประเมินผล สำรวจความพึงพอใจรวมถึงข้อเสนอแนะต่างๆ พร้อมปรับปรุงพัฒนาองค์ความรู้						↔
	ขั้นตอนที่ ๔ ขั้นปรับปรุงพัฒนางาน เผยแพร่ให้เป็นต้นแบบการปรับปรุงพื้นที่รกร้างเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้เพื่อประโยชน์ของสาธารณชนในพื้นที่อื่นๆ ของกรุงเทพมหานครต่อไป						↔

๘. งบประมาณ

ดำเนินการโดยไม่ใช้งบประมาณของทางราชการ

๙. แนวทางการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผล จะสอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ดังนี้

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือ
<p>เป้าหมาย (Output)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่รกร้างของหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนตามสภาพของพื้นที่ ให้เป็นพื้นที่สีเขียว สะอาด ปลอดภัย เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑ แห่ง พื้นที่ไม่น้อยกว่า ๕ ไร่ (๘,๐๐๐ ตารางเมตร) และสาธารณชนสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ได้ - นำผลงานเผยแพร่เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการพื้นที่รกร้างให้เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีพื้นที่แห่งการเรียนรู้ - สามารถเป็นต้นแบบในการพัฒนาพื้นที่รกร้างในพื้นที่อื่นๆ ได้ 	<p>ดำเนินการในพื้นที่ที่กำหนด</p>
<p>วัตถุประสงค์(Outcome)</p> <ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่สีเขียวในเมืองเพิ่มขึ้น - พัฒนาพื้นที่รกร้างไม่ให้เป็นแหล่งเสื่อมโทรมและสร้างความปลอดภัยต่อประชาชน - เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ด้านการจัดการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม - เป็นต้นแบบในการพัฒนาพื้นที่รกร้างในพื้นที่อื่นๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น ๕ ไร่ - ความพึงพอใจของประชาชนที่อาศัยในบริเวณข้างเคียง - ประชาชนที่เข้ามาเยี่ยมชมมีความรู้ด้านพืชและลักษณะต่างๆ ของพรรณไม้เพิ่มขึ้น - หน่วยงานอื่นสามารถนำวิธีการหรือกระบวนการไปพัฒนาในพื้นที่อื่น ๆ ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - การนับพื้นที่ - แบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชน - แบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชน - รูปแบบการดำเนินงาน

๑๐. ข้อเสนอแนะ

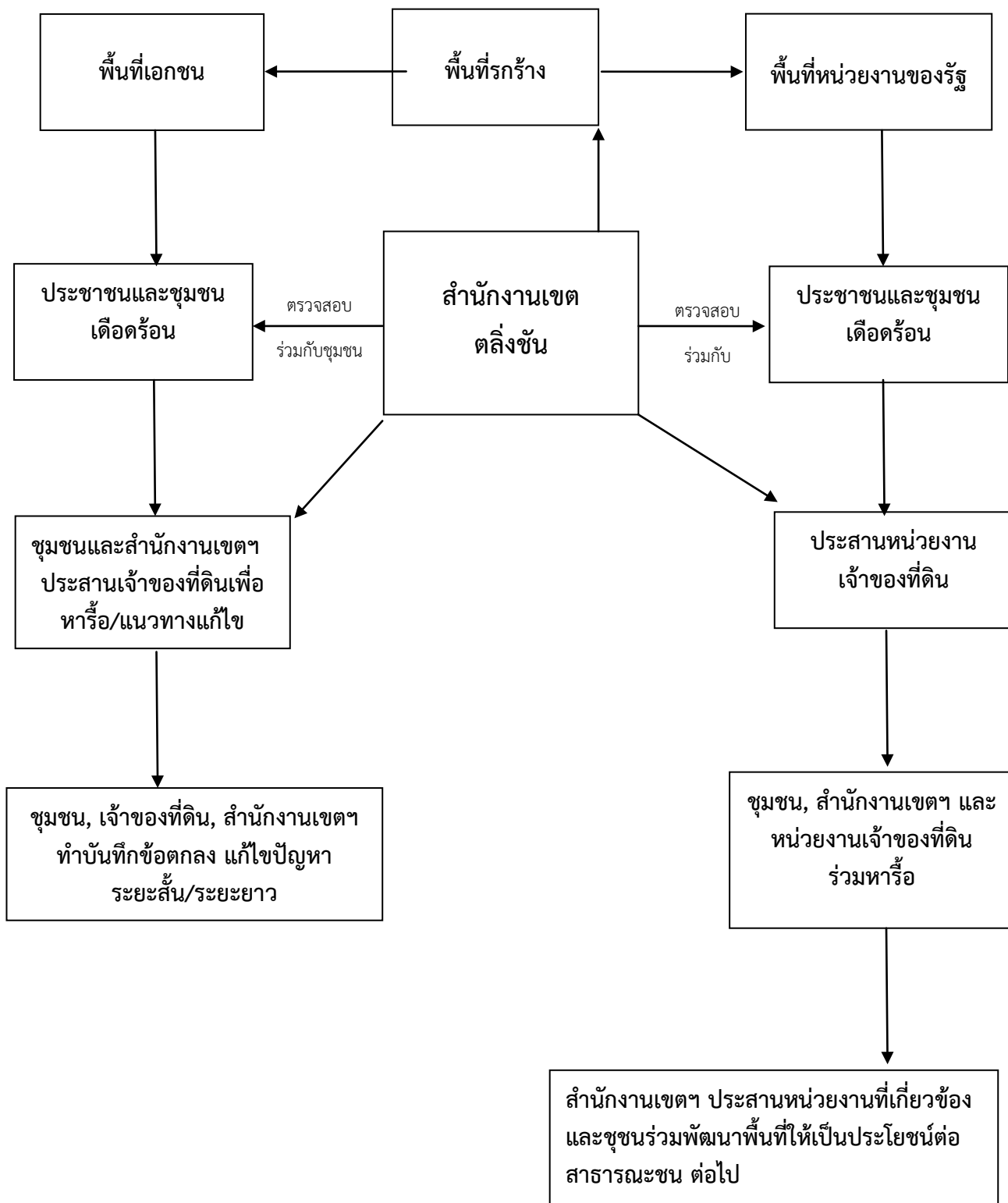
๑๐.๑ ปัญหาพื้นที่รกร้างที่สร้างความสะดวกร้อนต่อประชาชนทั่วไป หน่วยงานของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด ฉบับปี พ.ศ.๒๕๓๕ อย่างเคร่งครัด

๑๐.๒ หากพื้นที่รกร้างที่เป็นปัญหา เป็นพื้นที่หน่วยงานของรัฐ รัฐควรดำเนินการแก้ไขโดยทันที

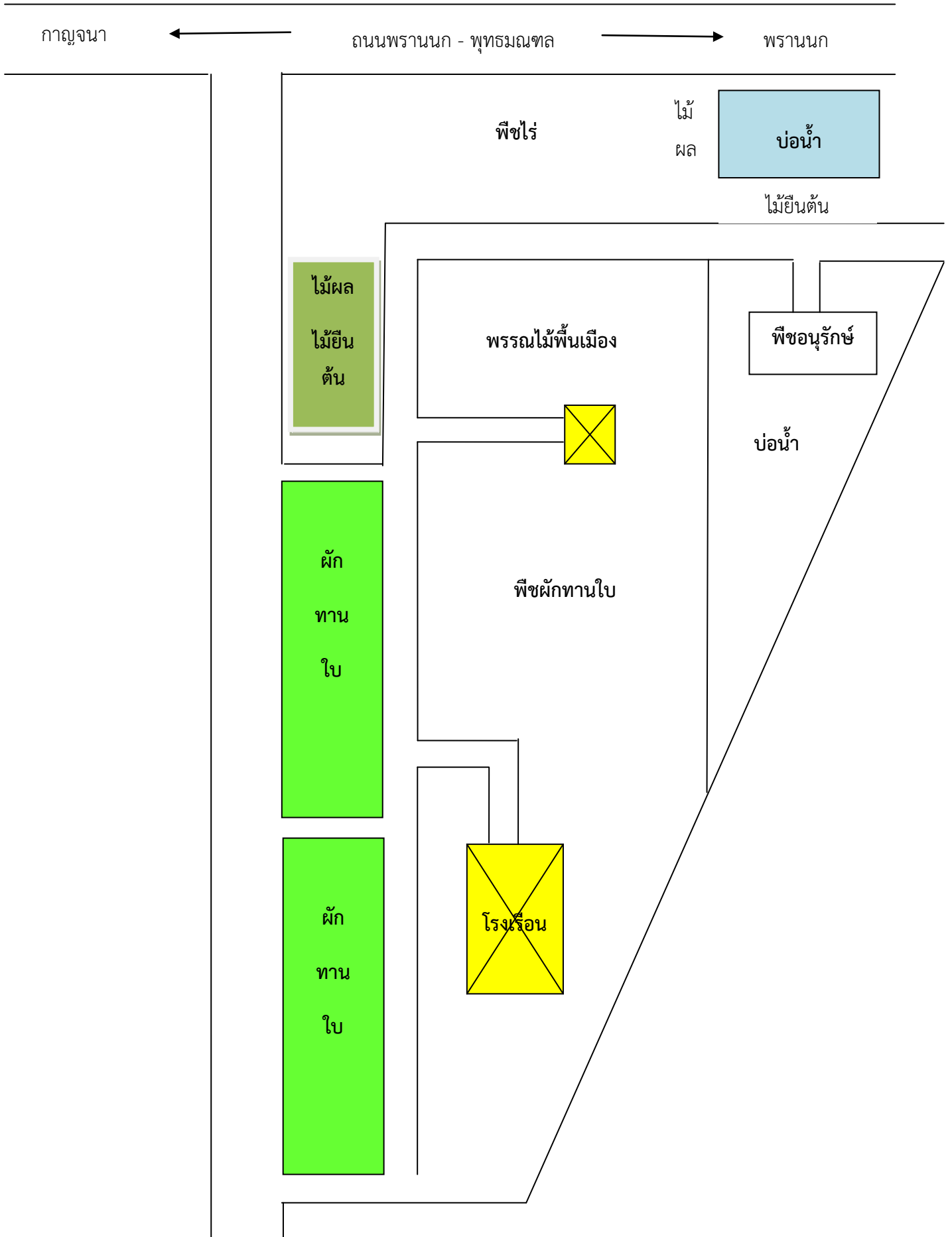
๑๐.๓ หน่วยงานภาครัฐ ควรมีมาตรการ หรือมีการจูงใจให้หน่วยงานเอกชนใช้พื้นที่รกร้างให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนโดยส่วนรวม

แนวทางการจัดการพื้นที่รกร้างในพื้นที่แห่งการเรียนรู้

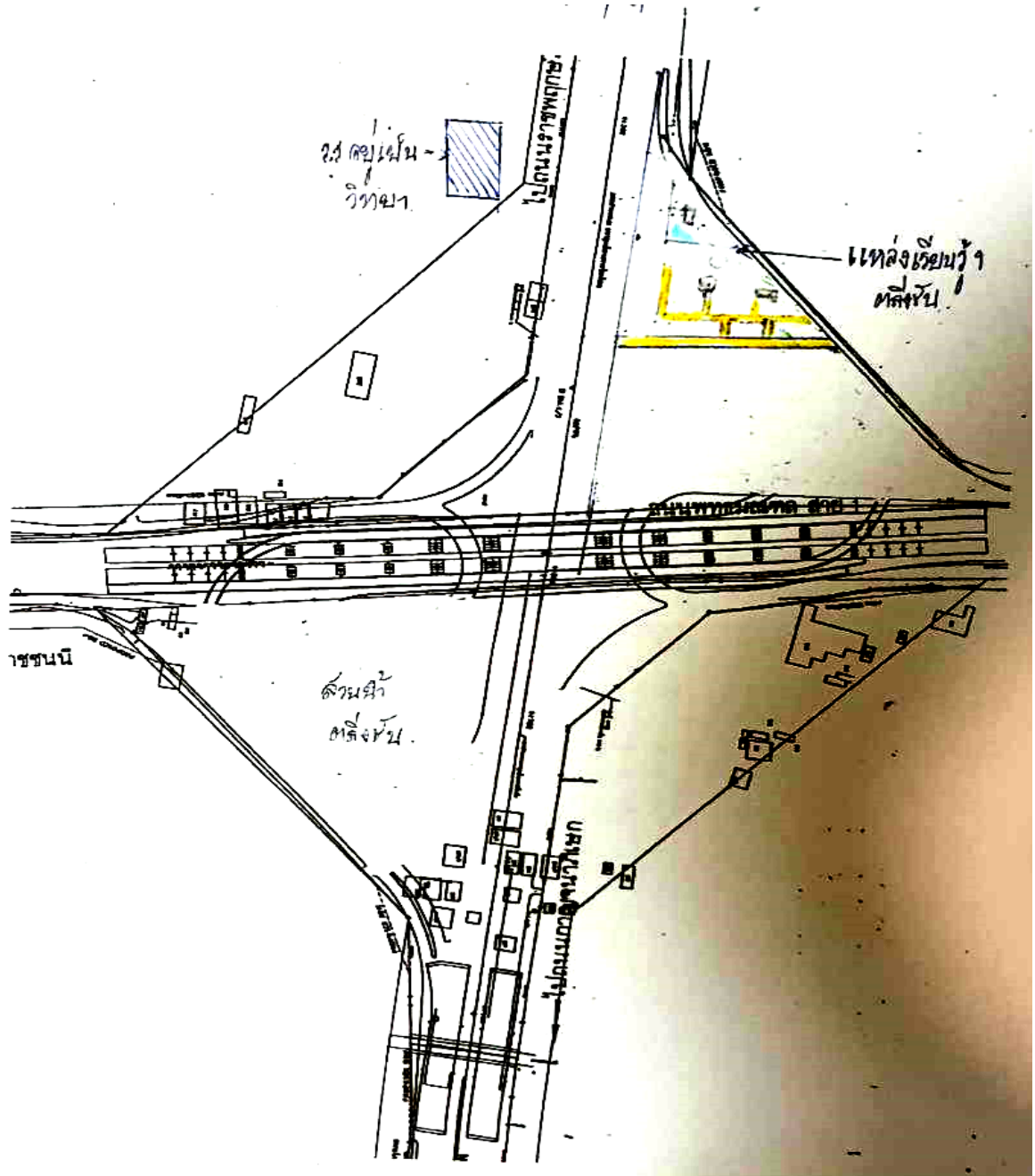
ตลิ่งชันโมเดล

ผังการใช้ประโยชน์จากพื้นที่

ตำแหน่งพื้นที่ปรับปรุง

บรรณานุกรม

สุเทพ ธีัญญสิทธิ์. การวางแผนยุทธศาสตร์ และการบริหารเชิงกลยุทธ์ หลักสูตรนักผู้บริหารมหานคร

ระดับต้น บนต.๓๕. : บริษัท ทีไอที จำกัด มหาชน.

โกสิน เทศวงษ์. การสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน. : กรุงเทพมหานคร.